

Αριθμ. Δ22/οικ. 11828/293 (ΦΕΚ Β' 1157/04.04.2017)

Καθορισμός προϋποθέσεων για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών - Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Απασχόλησης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των παρ. 2 και 4 του [άρθρου 1](#) του ν. [2345/1995](#), ([Α' 213](#)) «Οργανωμένες Υπηρεσίες Παροχής Προστασίας από φορείς Κοινωνικής Πρόνοιας και άλλες διατάξεις».

β) Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 ([Α' 98](#)).

γ) Του ν. [3852/2010](#), ([Α' 87](#)) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης».

δ) Των [άρθρων 2](#) και [3](#) του ν. [3919/2011](#), ([Α' 32](#)) «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων».

ε) Της υποπαραγράφου Ε9 - Επαγγελματικές δραστηριότητες αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας του πρώτου άρθρου του ν. [4152/2013](#) «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των ν. [4046/2012](#), 4093/2012 και 4127/2013 ([Α' 107](#))».

στ) Του π.δ/τος 113/2014, ([Α' 180](#)) «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας».

ζ) Του π.δ/τος 73/2015, ([Α' 116](#)) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

2. Την απόφαση Π2β/οικ.2808/31.7.1997 ([Β' 645](#)) του Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Την απόφαση Υ28/8.10.2015, ([Β' 2168](#)) του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Αναπληρώτρια Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Θεανώ Φωτίου».

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

Κωδικοποιούμε και συμπληρώνουμε τις προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Ορισμός, Σκοπός, και Είδη Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

1. Μονάδα Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Μονάδα Φ.Π.Α.Δ.) είναι η μονάδα που φροντίζει βρέφη ή/και παιδιά μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας, παρέχοντάς τους συγκεκριμένες υπηρεσίες και εξασφαλίζει σε αυτά τα ακόλουθα:

- Υγιεινή και ασφαλή παραμονή, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της ηλικιακής κατηγορίας των φιλοξενουμένων παιδιών, σε κτίριο κατασκευασμένο σύμφωνα με τις οριζόμενες στα άρθρα 5 και 6 της παρούσης, τεχνικές προδιαγραφές.
- Απασχόληση, διαπαιδαγώγηση, παιχνίδι, ψυχαγωγία, ανάπαυση, ψυχολογική βοήθεια ανάλογα με την ηλικία.
- Μέριμνα για την ομαλή ψυχοσυναισθηματική και υγιεινή ανάπτυξη των παιδιών και παροχή συμβουλευτικής ενημέρωσης και υποστήριξης στις οικογένειές τους.
- Υγιεινή και επαρκή διατροφή - όταν παρέχεται - με σωστή ποιοτική σύνθεση για κάθε παιδί.
- Φροντίδα για την ατομική καθαριότητά τους, καθώς και την καθαριότητα των χώρων της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.
- Τακτική ιατρική παρακολούθηση.

2. Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ανάλογα με την ηλικία των παιδιών που θα φιλοξενούν και το είδος των υπηρεσιών που θα παρέχουν σ' αυτά, διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

α. Βρεφικός Σταθμός για βρέφη από 2 μηνών μέχρι 2,5 χρονών, με ή χωρίς παροχή φαγητού (θα παρασκευάζεται οπωσδήποτε γάλα).

β. Παιδικός Σταθμός για παιδιά από 2,5 χρονών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, με ή χωρίς παροχή φαγητού.

γ. Βρεφονηπιακός Σταθμός για βρέφη και παιδιά από 2 μηνών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, με ή χωρίς παροχή φαγητού. Για τα βρέφη θα παρασκευάζεται οπωσδήποτε γάλα.

δ. Μονάδα Απασχόλησης Βρεφών ή/και Παιδιών για λίγες ώρες (έως 4 ώρες), χωρίς παροχή φαγητού.

Άρθρο 2

Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας

Για τη λειτουργία κάθε Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι απαραίτητη η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

Α. Για την ίδρυση Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι αναγκαία η ύπαρξη καταλλήλου οικοπέδου για ανέγερση κτηρίου ή υφιστάμενου κτηρίου με την ανάλογη έκταση οικοπέδου.

1. Οι Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης ιδρύονται μέσα σε αστικές - ημιαστικές - αγροτικές περιοχές. Απαγορεύεται η εγκατάσταση των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. σε κτήρια, όταν τμήματα των κτηρίων αυτών χρησιμοποιούνται για άλλο σκοπό, έχοντας κοινή με την Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. είσοδο ή έξοδο.

2. Το οικόπεδο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να είναι ομαλό με μικρές κλίσεις, να εκπληρώνει τους όρους χρήσης γης της ισχύουσας πολεοδομικής νομοθεσίας, να απέχει 300 τουλάχιστον μέτρα από την περίμετρο εγκεκριμένης βιομηχανικής ζώνης, θορυβώδη εργαστήρια και εν γένει ανθυγιεινές και οχληρές εγκαταστάσεις, όπως αυτές χαρακτηρίζονται από την κατά νόμο αρμόδια Επιτροπή, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και να εξυπηρετείται από τα δίκτυα παροχής πόσιμου νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφώνου, καθώς και από οδικό δίκτυο.

Κατ' εξαίρεση μπορεί να ιδρυθεί Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. σε χώρο μη ρυπαίνουσας βιομηχανίας / βιοτεχνίας, αποκλειστικά για τα παιδιά των εργαζομένων σ' αυτή, με την προϋπόθεση να μην υπάρχει σε απόσταση 300 τουλάχιστον μέτρων από αυτή, άλλη βιομηχανική ή βιοτεχνική εγκατάσταση ανθυγιεινή ή οχληρή, όπως ορίζεται πιο πάνω.

Β. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χορηγείται από την αρμόδια Διεύθυνση ή Τμήμα του οικείου Δήμου του τόπου εγκατάστασης της Μονάδας, μετά την υποβολή των παρακάτω δικαιολογητικών:

1. Αίτηση του φυσικού ή νομικού προσώπου, που να αναγράφει τα στοιχεία του, (ή τα στοιχεία του κατά το νόμο υπεύθυνου του νομικού προσώπου), την επωνυμία, το είδος της Μονάδας (Βρεφικός, Παιδικός, ή Βρεφονηπιακός Σταθμός κ.λπ.), την έδρα, το μέγιστο αριθμό των βρεφών ή και νηπίων που θα εξυπηρετούνται και το συγκεκριμένο σκοπό της Μονάδας.

2. Περιγραφή του διακριτικού τίτλου της Μονάδας.

3. Για τα υφιστάμενα κτήρια:

α. Σειρά των θεωρημένων από την αρμόδια πολεοδομία σχεδίων μελετών της σχετικής άδειας (έντυπα και αν αυτό είναι δυνατόν και ηλεκτρονικά).

β. Υποβολή της σχετικής άδειας ανέγερσής τους, και της σχετικής άδειας διαρρυθμίσεων ή επισκευών ή τακτοποίησης, σε περίπτωση που απαιτούνται, καθώς και της βεβαίωσης νομιμότητας και δυνατότητάς τους να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό, με απαίτηση έκδοσης από το αρμόδιο γραφείο πολεοδομίας άδειας νέας χρήσης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Όλες οι αναφερόμενες άδειες και βεβαιώσεις εκδίδονται από την αρμόδια πολεοδομία, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

4. Για τα νεοαναγειρόμενα κτήρια:

α) Σχέδια μελετών της άδειας δόμησης (έντυπα και αν αυτό είναι δυνατόν και ηλεκτρονικά), θεωρημένα από την αρμόδια πολεοδομία. Τα υποβαλλόμενα σχέδια και μελέτες εκπονούνται και συντάσσονται σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες κανονισμούς και διατάξεις.

β) Υποβολή της έγκρισης δόμησης και της άδειας δόμησης, εκδιδόμενες από την αρμόδια πολεοδομία, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Τα ανωτέρω (α) και (β) υποβάλλονται και σε περίπτωση κατασκευής, προσθήκης ή επέκτασης σε υφιστάμενο κτήριο.

5. Τεχνική έκθεση μηχανικού σε δύο αντίγραφα, που εκτός των άλλων να περιλαμβάνει:

α) την περιγραφή της προσπελασιμότητας του οικοπέδου,

β) την κατάσταση των οδών προσπέλασης και το στάδιο προόδου εφαρμογής του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου,

γ) τη δυνατότητα και την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης,

δ) πίνακα τελειωμάτων χώρων και περιγραφή του τρόπου κατασκευής του κτιρίου γενικότερα,

ε) τον αριθμό των παιδιών (βρεφών ή νηπίων) κατά ηλικία, που θα εξυπηρετεί η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ., πλήρη περιγραφή των τμημάτων της και της λειτουργίας τους, (π.χ. ωράριο λειτουργίας, παρεχόμενες υπηρεσίες όπως φαγητό κ.λπ.)

Μετά την προέγκριση των σχεδίων από πλευράς λειτουργικότητας από την αρμόδια επιτροπή καταλληλότητας, αυτά υποβάλλονται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης ή Πολεοδομικό Γραφείο του οικείου Δήμου για την έκδοση της άδειας δόμησης.

Μετά την έκδοση της άδειας δόμησης και όταν ολοκληρωθεί η κατασκευή και ο εξοπλισμός του κτιρίου και του περιβάλλοντα χώρου και χορηγηθεί η βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για τη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ., πραγματοποιείται αυτοψία από την κατά νόμο αρμόδια επιτροπή καταλληλότητας του οικείου Δήμου, του τόπου εγκατάστασης της Μονάδας και στη συνέχεια υποβάλλεται στην αρμόδια Διεύθυνση ή Τμήμα του οικείου Δήμου, αντίγραφο της σχετικής άδειας, θεωρημένο από την αρμόδια πολεοδομία, για την βεβαιωμένη ολοκλήρωση των εργασιών.

6. Ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης, σε περίπτωση που το κτίριο είναι νοικιασμένο.

7. Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

8. Υπεύθυνη δήλωση του ν. [1599/1986](#) του υπεύθυνου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια που θα δηλώνει ρητώς τη συμμόρφωσή του με τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο παρ. Α εδάφιο 2 καθώς και

9. Υπεύθυνη δήλωση του ν. [1599/1986](#) του φυσικού προσώπου ή του νομίμου εκπροσώπου ή όλων των μελών της Διοίκησης του νομικού προσώπου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, στην οποία θα αναφέρεται ότι:

α) δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για πλημμελήματα σχετικά με την επαγγελματική δραστηριότητα του ιδιοκτήτη Μονάδας ΦΠΑΔ,

β) δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων,

γ) δεν διώκεται για κάποιο από τα παραπάνω αδικήματα,

δ) δεν έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική συμπαράσταση και

ε) ότι θα προβεί στην πρόσληψη του προσωπικού που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση, μετά την χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας.

10. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του προσώπου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η Άδεια ίδρυσης, και λειτουργίας που θα αναφέρει ότι δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης, σωματικής βλάβης και παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και ότι δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.

11. Επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού, σε περίπτωση που τη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. πρόκειται να ιδρύσει Εμπορική Εταιρεία. Τα δικαιολογητικά των υποπαραγράφων 9 και 10 της παραγράφου Β του παρόντος άρθρου πρέπει να υποβληθούν για όλα τα μέλη της διοίκησης της Εταιρείας και οπωσδήποτε για τα μέλη της τυχόν συνισταμένης διοίκησης της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

12. Διπλότυπο είσπραξης 150,00 ευρώ υπέρ του οικείου Δήμου του τόπου εγκατάστασης της Μονάδας, που κατατίθεται ο φάκελος. Διπλότυπο είσπραξης ίδιου ύψους ποσού καταβάλλεται και στην περίπτωση αναθεώρησης που αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αρμόδια Διεύθυνση ή Τμήμα του οικείου Δήμου (τα σχέδια υποβάλλονται σε δύο αντίγραφα).

Γ. Εκδίδεται η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας με απόφαση του Δημάρχου, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής Καταλληλότητας, ότι η Μονάδα πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου των ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ., εφόσον υπάρχει.

«Αν υφίστανται περισσότερα του ενός συλλογικά όργανα ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ., στην Επιτροπή Καταλληλότητας συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου, μέλος του οποίου είναι ο αιτών την αδειοδότηση. Αν ο τελευταίος δεν είναι μέλος τέτοιου συλλογικού οργάνου, ο οικείος Δήμος αποστέλλει, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στα υφιστάμενα συλλογικά όργανα ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. που του έχουν γνωστοποιήσει τη λειτουργία τους, αίτημα προκειμένου να ορίσουν από κοινού εκπρόσωπο στην προς συγκρότηση Επιτροπή Καταλληλότητας. Αν εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, που εκκινείται από την τελευταία κοινοποίηση του αιτήματος, δεν ορισθεί εκπρόσωπος, η Επιτροπή συγκροτείται χωρίς την συμμετοχή εκπροσώπου συλλογικού οργάνου ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ..».

***Τα εντός " " εδάφια προστέθηκαν ως άνω με το άρθρο μόνο της ΥΑ Δ11/οικ. 12830/Σ83/24-3-2021 ([ΦΕΚ Β 1465/13.4.2021](#)).

Άρθρο 3

Αναθεώρηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας

Α. Αναθεώρηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας είναι απαραίτητη όταν μεταβάλλεται ένα από τα παρακάτω στοιχεία:

- α. Ο αριθμός των βρεφών - νηπίων που μπορεί να φιλοξενεί η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ.
- β. Η κτιριακή υποδομή της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. (Διαρρυθμίσεις, προσθήκες κ.λπ.).
- γ. Το καθεστώς ιδιοκτησίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.
- δ. Η διεύρυνση / επέκταση ωραρίου λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.
- ε. Ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Στην περίπτωση μεταβολής των στοιχείων α και/ή β είναι απαραίτητη η εκ των προτέρων αυτοψία των χώρων από την επιτροπή καταλληλότητας του οικείου Δήμου, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν οι τροποποιήσεις είναι σύμφωνες με τις ισχύουσες διατάξεις, που διέπουν τη λειτουργία της Μονάδας.

Σε περίπτωση μεταβολής ενός εκ των στοιχείων γ, δ και/ή ε η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή, για να εκδώσει αναθεωρημένη άδεια ως προς τα τροποποιούμενα στοιχεία, χωρίς ωστόσο να απαιτείται κάποια άλλη περαιτέρω διαδικασία.

Β. Σε περίπτωση συστέγασης Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. με νηπιαγωγείο του ίδιου ιδιοκτήτη, αυτή θα γνωστοποιείται με υπεύθυνη δήλωση στην αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- α) ο αριθμός των παιδιών και στις δύο δομές να μην υπερβαίνει τον αριθμό της δυναμικότητας της αρχικής άδειας της Μονάδας και
- β) οι εναπομείναντες χώροι της Μονάδας να καλύπτουν τις ανάγκες αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας.

Άρθρο 4

Δυναμικότητα Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

1. Για την εύρυθμη και βιώσιμη λειτουργία μιας Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. ο αριθμός των φιλοξενούμενων παιδιών δεν πρέπει να είναι μικρότερος από:

- α. 10 βρέφη σε περίπτωση Βρεφικού Σταθμού.

β. 15 νήπια σε περίπτωση Παιδικού Σταθμού.

γ. 6 βρέφη και 15 νήπια σε περίπτωση Βρεφονηπιακού Σταθμού.

δ. 6 βρέφη και/ή 15 νήπια σε περίπτωση Μονάδας Απασχόλησης Βρεφών και/ή Νηπίων.

2. Στη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. δύνανται να εγγράφονται παιδιά και καθ' υπέρβαση της δυναμικότητας της μέχρι ποσοστό 10% επ' αυτής.

Άρθρο 5

Κτιριολογικό Πρόγραμμα - Μετρικά στοιχεία Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. - Τεχνικές και Λειτουργικές Προδιαγραφές

1. «Οι μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ανήκουν στην κατηγορία κτιρίων ή τμημάτων αυτών με χρήση “Υγεία και κοινωνική πρόνοια» του Κτιριοδομικού κανονισμού, όπως ισχύει και για την πυροπροστασία τους μελετώνται σύμφωνα με τα αναφερόμενα του εκάστοτε Κανονισμού Πυροπροστασίας Κτιρίων».

***Η εντός « » παρ. 1 τροποποιήθηκε ως άνω με την παρ. α του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

2. Οι χώροι και οι καθαρές επιφάνειες, που απαιτούνται για τη λειτουργία Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. παρατίθενται στους Πίνακες Ι, ΙΙ, ΙΙΙ και ΙV που ακολουθούν και που περιλαμβάνουν αντίστοιχα τα κτιριολογικά προγράμματα:

α. Βρεφικού Σταθμού, δυναμικότητας 10 βρεφών,

β. Παιδικού Σταθμού, δυναμικότητας 15 νηπίων,

γ. Βρεφονηπιακού Σταθμού δυναμικότητας 6 βρεφών και 15 νηπίων και

δ. Μονάδα Απασχόλησης Βρεφών και Νηπίων, δυναμικότητας 6 βρεφών και 15 νηπίων.

Οι επιφάνειες των χώρων είναι οι ελάχιστες καθαρές επιτρεπόμενες.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι:

ΒΡΕΦΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ 10 ΒΡΕΦΩΝ

ΧΩΡΟΙ

ΚΑΘΑΡΗ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (Μ)
ΜΕΤΡΑ (τ.μ.)

A. ΥΠΟΔΟΧΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Είσοδος - Αναμονή (καροτσάκια)	12,00	2,40	
2. Γραφείο Δ/νσης	7,00	2,40	
3. Γραφείο πολλαπλών χρήσεων	9,00	2,40	Απαιτείται για ΒΣ με > 20 βρέφη.
4. Χώρος προσωπικού	7,00	2,20	Απαιτείται για ΒΣ με > 6-7 άτομα
			προσωπικό.
5. Μόνωση	6,00	1,80	Απαιτείται για Β.Σ > 25 βρέφη.
6. WC/DS προσωπικού - κοινού	6,00	-	
7. Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια	3,00	-	Απαιτείται για Β.Σ > 25 βρέφη.

B. ΧΩΡΟΙ ΒΡΕΦΩΝ

1. Αίθουσα Υπνου Βρεφών	2,50 τ.μ./βρέφος	3,00	Ελαχ. επιφάνεια αίθουσας 15,00
		τ.μ.	
2. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών	1,20 τ.μ./βρέφος	3,00	Ελαχ. επιφάνεια αίθουσας
		15,00τ.μ.	
3. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού - σε 6 Βρεφών	2,50 τ.μ. /	1,50	1 θέση αλλαγής αντιστοιχεί βρέφη
	θέση αλλαγής		Ελαχ. επιφάνεια χώρου (2/θέσεων) 5,00 τ.μ.
4. Χώρος παρασκευής γάλακτος	4,00	1,50	

Γ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Κουζίνα	8,00	2,20	Ελαχ. επιφάνεια όταν δεν παρασκευάζεται φαγητό.
2. Αποθήκη Τροφίμων	3,00	-	Απαιτείται όταν παρασκευάζεται φαγητό.
3. Πλυντήριο (σιδερωτήριο)	7,00	2,00	
4. Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας	3,00	-	Αμεση βοηθητική έξοδος.
5. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6. Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με το σύστημα θέρμανσης.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

1. Είσοδος - Αναμονή: Περιλαμβάνει χώρο για τα καροτσάκια όταν ο Βρεφικός Σταθμός (Β.Σ.) έχει λιγότερα από 25 βρέφη, ή όταν έχει αυτοκίνητα για την μεταφορά των παιδιών. Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια (χώρος Α7) απαιτείται μόνο όταν ο Β.Σ. εξυπηρετεί περισσότερα από 25 βρέφη και δεν έχει αυτοκίνητα για τη μεταφορά.

2. Γραφείο Πολλαπλών Χρήσεων: Χρησιμοποιείται σαν εξεταστήριο από τον γιατρό ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικού προσωπικού με τους γονείς.

3. Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στον Β.Σ. εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

4. Μόνωση: Χώρος που παραμένει κάποιο παιδί όταν αρρωστήσει ξαφνικά μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς του. Πρέπει να επιβλέπεται άνετα από το προσωπικό για την ασφάλεια και την υποστήριξη του παιδιού και να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να μην φοβίζει ή να κάνει το παιδί να αισθάνεται απομονωμένο.

5. Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει ένα WC με νιπτήρα/8 άτομα προσωπικού, ένα DS/12 άτομα και αποδυτήρια (locker) για κάθε εργαζόμενο. Όταν ο Β.Σ. εξυπηρετεί περισσότερα από 50 βρέφη απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό. Οι χώροι υγιεινής που περιλαμβάνουν πάνω από δύο WC με νιπτήρες, δύναται να αναπτυχθούν και σε παραπάνω του ενός σημείου ή στάθμες του Β.Σ.

6. Αίθουσα Ύπνου Βρεφών: Περιλαμβάνει κρεβατάκια ύπνου, ράφια ή ερμάρια για προσωπικά είδη των παιδιών και χώρο για παιχνίδια στο πάτωμα. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 10-12 το πολύ βρέφη.

7. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών: Χρησιμοποιείται από τα μεγαλύτερα βρέφη και περιλαμβάνει πάρκα, καθισματάκια, τραπεζάκια και ράφια. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 12-14 το πολύ βρέφη. Μια αίθουσα απασχόλησης βρεφών μπορεί να εξυπηρετεί τα μεγαλύτερα βρέφη από δυο αίθουσες ύπνου.

8. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού Βρεφών: Ο χώρος αυτός έχει άμεση σχέση με τις αίθουσες ύπνου και διημέρευσης βρεφών γι' αυτό και πρέπει να έχει οπτική επαφή με αυτές, ώστε να επιβλέπονται τα άλλα παιδιά κατά τη διάρκεια της αλλαγής. Περιλαμβάνει μεγάλους νιπτήρες ή παιδικά λουτρά, πάγκους για αλλαγμα και ερμάρια για τη φύλαξη ρουχισμού και να υπάρχει πρόβλεψη για την εύκολη αποκομιδή απορριμμάτων, όχι όμως μέσω των χώρων παραμονής και σίτισης των παιδιών.

9. Χώρος Παρασκευής Γάλακτος: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στους χώρους των βρεφών. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικές εστίες, ηλεκτρικό ψυγείο και ντουλάπια. Μπορεί να συνδυαστεί με την κουζίνα στον ίδιο χώρο σε διακεκριμένη όμως περιοχή χρήσης και με ανάλογη αύξηση της επιφάνειάς της.

10. «Το εμβαδόν που αναφέρεται, αντιστοιχεί στην περίπτωση ελάχιστης εγκατάστασης που απαιτείται για φύλαξη και ζέσταμα φαγητού που παίρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους ή διανέμεται από τη Μονάδα που λειτουργεί ως κεντρικό μαγειρείο για την παρασκευή φαγητού, στην περίπτωση που το φυσικό ή νομικό πρόσωπο διαθέτει Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας για περισσότερες από μία (1)

Μονάδες στον ίδιο δήμο, ή σε όμορο δήμο, εφόσον η χιλιομετρική απόσταση δεν ξεπερνάει τα 20 χιλιόμετρα. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικές εστίες, ηλεκτρικό ψυγείο και ερμάρια. Στην περίπτωση που παρασκευάζεται φαγητό, η κουζίνα πρέπει να είναι αναλόγων διαστάσεων, να διαθέτει ανάλογη με τον αριθμό των μερίδων ηλεκτρική εστία, έναν τουλάχιστον ηλεκτρικό φούρνο, διπλές βαθιές λεκάνες πλύσης μαγειρικών σκευών από λείο αδιαπότιστο υλικό, ηλεκτρικό ψυγείο, πάγκους προετοιμασίας και ερμάρια. Δύναται να διαθέτει και ηλεκτρικό πλυντήριο πιάτων. Οι χώροι της κουζίνας πρέπει να εξαερίζονται καλά με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού και να υπάρχει χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων και δυνατότητα άμεσης αποκομιδής τους».

***Η εντός « » Επισήμανση 10 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. β του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

11. Αποθήκη Τροφίμων: Περιέχει ράφια και ερμάρια για την φύλαξη των τροφίμων. Μπορεί να συνδυαστεί με τον χώρο της κουζίνας με ανάλογη αύξηση της επιφάνειάς της. Πρέπει να είναι χώρος καλά αεριζόμενος χωρίς υγρασία.

12. Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, ηλεκτρικό σιδερωτήριο (προαιρετικό) και ράφια - ερμάρια. Οι χώροι Πλυντήριο (σιδερωτήριο) και ακάθαρτα - είδη καθαριότητας μπορούν να αποτελούν ενιαίο χώρο. Για Β.Σ με λιγότερα από 25 βρέφη, ο ελάχιστος χώρος που απαιτείται είναι 6 τ.μ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ.

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ: 15 ΝΗΠΙΩΝ

ΧΩΡΟΙ

ΚΑΘΑΡΗ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (Μ)
ΜΕΤΡΑ (τ.μ.)

Α. ΥΠΟΔΟΧΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Είσοδος - Αναμονή	12,00	2,40	
2. Γραφείο Δ/νσης	7,00	2,40	
3. Γραφείο πολλαπλών χρήσεων	9,00	2,40	Απαιτείται για ΠΣ με > 30 νήπια.
4. Χώρος προσωπικού	7,00	2,20	Απαιτείται για ΠΣ με > 6-7 άτομα
5. Μόνωση	6,00	1,80	προσωπικό. Απαιτείται για Π.Σ με > 35 νήπια.
6. WC/DS προσωπικού - κοινού	6,00	-	

Β. ΧΩΡΟΙ ΝΗΠΙΩΝ

1. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων	1,80 τ.μ./νήπιο	3.60	Ελαχ. επιφάνεια αίθουσας ή
-------------------------------	-----------------	------	----------------------------

	2,00 τ.μ./νήπιο	3.60	όμορων χώρων 25,00 τ.μ. όταν χρησιμοποιείται και
σαν			
2. Αίθουσα Υπνου Νηπίων νήπια.	1,70 τ.μ/θέση ύπνου		τραπεζαρία 1 θέση ύπνου / 4-5 Ελαχ. επιφάνεια αίθουσας
9,00		3,00	
3. Τραπεζαρία ελαχ.	1,40 τ.μ./νήπιο	3,00	τ.μ. Χώρος προαιρετικός επιφάνεια αίθουσας 15,00
τ.μ.			
4. Χώρος WC/Λουτρού Νηπίων	12,00	-	
Γ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			
1. Κουζίνα	8,00	2,20	Ελαχ. επιφ. όταν δεν παρασκευάζεται φαγητό.
2. Αποθήκη Τροφίμων παρασκευάζεται	3,00	-	Απαιτείται όταν φαγητό.
3. Πλυντήριο (σιδερωτήριο)	7,00	2,20	
4. Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας έξοδος.	3,00	-	Αμεση βοηθητική
5. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6. Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με σύστημα θέρμανσης.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

1. Γραφείο Πολλαπλών Χρήσεων: Χρησιμοποιείται σαν εξεταστήριο από τον γιατρό ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικού προσωπικού με τους γονείς.

2. Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στον Π.Σ. εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

3. Μόνωση: Χώρος που παραμένει κάποιο παιδί όταν αρρωστήσει ξαφνικά μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς του. Πρέπει να επιβλέπεται άνετα από το προσωπικό για την ασφάλεια και την υποστήριξη του παιδιού και να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να μην φοβίζει ή κάνει το παιδί να αισθάνεται απομονωμένο.

4. Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει ένα WC με νιπτήρα/8 άτομα προσωπικού, ένα DS/12 άτομα και αποδυτήρια (Locker) για κάθε εργαζόμενο. Όταν ο Π.Σ. εξυπηρετεί περισσότερα από 50 νήπια απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό. Οι χώροι υγιεινής που περιλαμβάνουν πάνω από δύο WC με νιπτήρες, δύναται να αναπτυχθούν και σε παραπάνω του ενός σημείου ή στάθμες του Β.Σ.

5. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων: Περιλαμβάνει τραπεζάκια, καθισματάκια, και ράφια - ερμάρια για παιχνίδια - υλικά. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία εφόσον δεν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος για τη λειτουργία αυτή. Όταν ο Π.Σ. έχει περισσότερες από μια αίθουσες απασχόλησης νηπίων καλό είναι να υπάρχει η δυνατότητα να ενοποιούνται ανά δύο.

6. Αίθουσα Ύπνου Νηπίων: Περιλαμβάνει κρεβατάκια και ράφια ή ερμάρια ή κρεμάστρες με τη δυνατότητα άλλων παιδαγωγικών δραστηριοτήτων.

7. Χώρος WC/Λουτρού Νηπίων: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στις αίθουσες των νηπίων που εξυπηρετεί με τις οποίες και αποτελεί ενότητα (χώροι B1, B2, B3). Περιλαμβάνει παιδικά είδη υγιεινής: ένα WC ανά 10 νήπια, ένα νιπτήρα ανά 6 νήπια και ένα DS ή παιδικό λουτρό ανά 20-25 νήπια. Σε Π.Σ. με περισσότερες από δύο αίθουσες απασχόλησης νηπίων, οι χώροι WC-λουτρού μπορούν να ομαδοποιούνται ώστε να είναι κοινοί το πολύ για δύο αίθουσες.

8. Τραπεζαρία: Όταν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος φαγητού, αυτός θα πρέπει να περιλαμβάνει τραπεζάκια και καθισματάκια. Θα πρέπει να έχει καλή σύνδεση με την κουζίνα και αν είναι δυνατόν να μπορεί να ενοποιείται με την αίθουσα των νηπίων που εξυπηρετεί. Η τραπεζαρία μπορεί να εξυπηρετεί δύο αίθουσες νηπίων, το σερβίρισμα του φαγητού όμως σ' αυτή την περίπτωση θα γίνεται τμηματικά.

9. «Το εμβαδόν που αναφέρεται, αντιστοιχεί στην περίπτωση ελάχιστης εγκατάστασης που απαιτείται για φύλαξη και ζέσταμα φαγητού που παίρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους ή διανέμεται από τη Μονάδα που λειτουργεί ως κεντρικό μαγειρείο για την παρασκευή φαγητού, στην περίπτωση που το φυσικό ή νομικό πρόσωπο διαθέτει Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας για περισσότερες από μία (1) Μονάδες στον ίδιο δήμο, ή σε όμορο δήμο, εφόσον η χιλιομετρική απόσταση δεν ξεπερνάει τα 20 χιλιόμετρα. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικές εστίες, ηλεκτρικό ψυγείο και ερμάρια. Στην περίπτωση που παρασκευάζεται φαγητό, η κουζίνα πρέπει να είναι αναλόγων διαστάσεων, να διαθέτει ανάλογη με τον αριθμό των μερίδων ηλεκτρική εστία, έναν τουλάχιστον ηλεκτρικό φούρνο, διπλές βαθιές λεκάνες πλύσης μαγειρικών σκευών από λείο αδιαπτόιστο υλικό, ηλεκτρικό ψυγείο, πάγκους προετοιμασίας και ερμάρια. Δύναται να διαθέτει και ηλεκτρικό πλυντήριο πιάτων. Οι χώροι της κουζίνας πρέπει να εξαιρίζονται καλά με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού και να υπάρχει χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων και δυνατότητα άμεσης αποκομιδής τους».

***Η εντός « » Επισήμανση 9 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. β του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

10. Αποθήκη Τροφίμων: Περιέχει ράφια και ερμάρια για την φύλαξη των τροφίμων. Μπορεί να συνδυαστεί με τον χώρο της κουζίνας με ανάλογη αύξηση της επιφάνειάς της. Πρέπει να είναι χώρος καλά αεριζόμενος χωρίς υγρασία.

11. Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, ηλεκτρικό σιδερωτήριο (προαιρετικό) και ράφια - ερμάρια. Οι χώροι πλυντήριο (σιδερωτήριο) και ακάθαρτα - είδη καθαριότητας μπορούν να αποτελούν ενιαίο χώρο. Για Π.Σ < 35 νήπια ο ελάχιστος χώρος που απαιτείται είναι 6 τ.μ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ.

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ: 6 ΒΡΕΦΩΝ - 15 ΝΗΠΙΩΝ

ΧΩΡΟΙ	ΚΑΘΑΡΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (τ.μ.)	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΑ (Μ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Α. ΥΠΟΔΟΧΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ			
1. Είσοδος - Αναμονή (καροτσάκια)	12,00	2,40	
2. Γραφείο Δ/νσης	7,00	2,40	
3. Γραφείο πολλαπλών χρήσεων > 30 παιδιά.	9,00	2,40	Απαιτείται για ΒΝΣ με *
4. Χώρος προσωπικού 6-7	7,00	2,20	Απαιτείται για ΒΝΣ με > άτομα προσωπικό.
5. Μόνωση	6,00	1,80	Απαιτείται για ΒΝΣ με >35 παιδιά.
6. WC/DS προσωπικού - κοινού	6,00	-	
7. Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια	3,00	-	
Β1. ΧΩΡΟΙ ΒΡΕΦΩΝ			
1. Αίθουσα Υπνου Βρεφών αίθουσας	2,50τ.μ./βρέφος	3,00	Ελαχ. επιφάνεια 15,00τ.μ..
2. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών αίθουσας	1,20τ.μ./βρέφος	3,00	Ελαχ. επιφάνεια 15,00τ.μ..
3. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού - αντιστοιχεί σε 6 Βρεφών	2,50τ.μ./ θέση αλλαγής	1,50	1 θέση αλλαγής βρέφη Ελαχ. επιφάνεια χώρου (2/θέσεων) 5,00τ.μ.
4. Χώρος παρασκευής γάλακτος	4,00	1,50	
Β2. ΧΩΡΟΙ ΝΗΠΙΩΝ			
1. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων αίθουσας ή	1,80τ.μ./νήπιο	3.60	Ελαχ. επιφάνεια όμορων χώρων 25,00τ.μ. όταν χρησιμοποιείται και σαν

2. Αίθουσα Υπνου Νηπίων	1,70τ.μ./		τραπεζαρία
5 νήπια			Μία θέση ύπνου / 4-
	θέση ύπνου	3,00	Ελαχ.. επιφάνεια αίθ.
9,00τ.μ..			
3. Τραπεζαρία	1,40τ.μ./Νήπιο	3,00	Χώρος προαιρετικός.
Ελαχ.			επιφάνεια
			αίθουσας
15,00τ.μ.			
4. Χώρος WC/Λουτρού Νηπίων	12,00	-	-
Γ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			
1. Κουζίνα	8,00	2,20	Ελαχ. επιφάνεια όταν
δεν			παρασκευάζεται φαγητό.
2. Αποθήκη Τροφίμων	3,00	-	Απαιτείται όταν
			παρασκευάζεται φαγητό.
3. Πλυντήριο (σιδερωτήριο)	7,00	2,20	
4. Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας	3,00	-	Αμεση βοηθητική
έξοδος.			
5. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6. Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με σύστημα
			θέρμανσης.

*παιδιά: βρέφη και νήπια μαζί

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

1. Είσοδος - Αναμονή: Περιλαμβάνει χώρο για τα καροτσάκια όταν ο Βρεφονηπιακός Σταθμός (ΒΝΣ) έχει λιγότερα από 25 βρέφη, ή όταν έχει αυτοκίνητα για την μεταφορά των παιδιών.

Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια (χώρος Α7) απαιτείται μόνο όταν ο σταθμός φιλοξενεί περισσότερα από 25 βρέφη και δεν έχει αυτοκίνητα για τη μεταφορά τους.

2. Γραφείο Πολλαπλών Χρήσεων: Χρησιμοποιείται σαν εξεταστήριο από τον γιατρό ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικού προσωπικού με τους γονείς.

3. Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στον ΒΝΣ εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

4. Μόνωση: Χώρος που παραμένει κάποιο παιδί όταν αρρωστήσει ξαφνικά μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς του. Πρέπει να επιβλέπεται άνετα από το προσωπικό για την ασφάλεια και την υποστήριξη του παιδιού και να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να μην φοβίζει ή κάνει το παιδί να αισθάνεται απομονωμένο.

5. Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει ένα WC με νιπτήρα/8 άτομα προσωπικού, ένα DS/12 άτομα και αποδυτήρια (Locker) για κάθε εργαζόμενο. Όταν ο ΒΝΣ εξυπηρετεί περισσότερα από 50 παιδιά απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό. Οι χώροι υγιεινής που περιλαμβάνουν πάνω από δύο WC με νιπτήρες, δύναται να αναπτυχθούν και σε παραπάνω του ενός σημείου ή στάθμες του Β.Σ.

6. Αίθουσα Ύπνου Βρεφών: Περιλαμβάνει κρεβατάκια ύπνου, ράφια ή ερμάρια για προσωπικά είδη των παιδιών και χώρο για παιχνίδι στο πάτωμα. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 10-12 το πολύ βρέφη.

7. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών: Χρησιμοποιείται από τα μεγαλύτερα βρέφη και περιλαμβάνει πάγκα, καθισματάκια, τραπεζάκια και ράφια. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 12-14 το πολύ βρέφη. Μια αίθουσα απασχόλησης βρεφών μπορεί να εξυπηρετεί τα μεγαλύτερα βρέφη από δυο αίθουσες ύπνου.

8. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού Βρεφών: Ο χώρος αυτός έχει άμεση σχέση με τις αίθουσες ύπνου και διημέρευσης βρεφών γι' αυτό και πρέπει να έχει οπτική επαφή με αυτές, ώστε να επιβλέπονται τα άλλα παιδιά κατά τη διάρκεια της αλλαγής. Περιλαμβάνει μεγάλους νιπτήρες ή παιδικά λουτρά, πάγκους για αλλαγμα και ερμάρια για τη φύλαξη ρουχισμού. Θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για την εύκολη αποκομιδή απορριμμάτων, όχι όμως μέσω των χώρων παραμονής και σίτισης των παιδιών.

9. Χώρος Παρασκευής Γάλακτος: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στους χώρους των βρεφών. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικές εστίες, ηλεκτρικό ψυγείο και ντουλάπια. Μπορεί να συνδυαστεί με την κουζίνα στον ίδιο χώρο σε διακεκριμένη όμως περιοχή χρήσης και με ανάλογη αύξηση της επιφάνειάς της.

10. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων: Περιλαμβάνει τραπεζάκια, καθισματάκια και ράφια-ερμάρια για παιχνίδια - υλικά. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία εφόσον δεν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος για τη λειτουργία αυτή. Όταν ο ΒΝΣ έχει περισσότερες από μία αίθουσες απασχόλησης νηπίων καλό είναι να υπάρχει η δυνατότητα να ενοποιούνται ανά δύο.

11. Αίθουσα Ύπνου Νηπίων: Περιλαμβάνει κρεβατάκια και ράφια ή ερμάρια ή κρεμάστρες με τη δυνατότητα άλλων παιδαγωγικών δραστηριοτήτων.

12. Χώρος WC / Λουτρού Νηπίων: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στις αίθουσες των νηπίων που φιλοξενεί με τις οποίες και αποτελεί ενότητα (χώροι Β2.1, Β2.2, Β2.3). Περιλαμβάνει παιδικά είδη υγιεινής: ένα WC ανά 10 νήπια, ένα νιπτήρα ανά 6 νήπια και ένα DS ή παιδικό λουτρό ανά 20-25 νήπια. Σε ΒΝΣ με περισσότερες από δύο αίθουσες απασχόλησης νηπίων, οι χώροι WC-λουτρού μπορούν να ομαδοποιούνται ώστε να είναι κοινοί το πολύ για δύο αίθουσες.

13. Τραπεζαρία: Όταν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος φαγητού, θα πρέπει να περιλαμβάνει τραπεζάκια και καθισματάκια. Θα πρέπει να έχει καλή σύνδεση με την κουζίνα και αν είναι δυνατόν να μπορεί να ενοποιείται με την αίθουσα των νηπίων που εξυπηρετεί. Η τραπεζαρία μπορεί να εξυπηρετεί δύο αίθουσες νηπίων, το σερβίρισμα του φαγητού όμως σ' αυτή την περίπτωση θα γίνεται τμηματικά.

14. «Το εμβαδόν που αναφέρεται, αντιστοιχεί στην περίπτωση ελάχιστης εγκατάστασης που απαιτείται για φύλαξη και ζέσταμα φαγητού που παίρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους ή διανέμεται από τη Μονάδα που λειτουργεί ως κεντρικό μαγειρείο για την παρασκευή φαγητού, στην περίπτωση που το φυσικό ή νομικό πρόσωπο διαθέτει Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας για περισσότερες από μία (1) Μονάδες στον ίδιο δήμο, ή σε όμορο δήμο, εφόσον η χιλιομετρική απόσταση δεν ξεπερνάει τα 20 χιλιόμετρα. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικές εστίες, ηλεκτρικό ψυγείο και ερμάρια. Στην περίπτωση που παρασκευάζεται φαγητό, η κουζίνα πρέπει να είναι αναλόγων διαστάσεων, να διαθέτει ανάλογη με τον αριθμό των μερίδων ηλεκτρική εστία, έναν τουλάχιστον ηλεκτρικό φούρνο, διπλές βαθιές λεκάνες πλύσης μαγειρικών σκευών από λείο αδιαπτότιστο υλικό, ηλεκτρικό ψυγείο, πάγκους προετοιμασίας και ερμάρια. Δύναται να διαθέτει και ηλεκτρικό πλυντήριο πιάτων. Οι χώροι της κουζίνας πρέπει να εξαερίζονται καλά με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού και να υπάρχει χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων και δυνατότητα άμεσης αποκομιδής τους».

***Η εντός « » Επισήμανση 14 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. β του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

15. Αποθήκη Τροφίμων: Περιέχει ράφια και ερμάρια για την φύλαξη των τροφίμων. Μπορεί να συνδυαστεί με τον χώρο της κουζίνας με ανάλογη αύξηση της επιφάνειάς της. Πρέπει να είναι χώρος καλά αεριζόμενος χωρίς υγρασία.

16. Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, ηλεκτρικό σιδερωτήριο (προαιρετικό) και ράφια - ερμάρια. Οι χώροι πλυντήριο (σιδερωτήριο) και ακάθαρτα - είδη καθαριότητας μπορούν να αποτελούν ενιαίο χώρο. Για Β.Ν.Σ < 35 νήπια ο ελάχιστος χώρος που απαιτείται είναι 6 τ.μ.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV.
ΒΡΕΦΩΝ - 15

ΜΟΝΑΔΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΒΡΕΦΩΝ / ΝΗΠΙΩΝ: 6

ΝΗΠΙΩΝ

ΧΩΡΟΙ

ΚΑΘΑΡΗ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (Μ)
ΜΕΤΡΑ (τ.μ.)

Α. ΥΠΟΔΟΧΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Είσοδος - Αναμονή (καροτσάκια)	12,00	2,40
-----------------------------------	-------	------

2. Γραφείο Δ/νσης	7,00	2,40	
4. Χώρος προσωπικού Απασχ.	7,00	2,20	Απαιτείται για Μονάδα Βρεφών / Νηπίων με > 6-7 άτομα
			προσωπικό.
6. WC/DS προσωπικού - κοινού	6,00	-	
7. Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια	3,00	-	Προαιρετικός

B1. ΧΩΡΟΙ ΒΡΕΦΩΝ

1. Αίθουσα Υπνου Βρεφών αίθουσας	2,50τ.μ./βρέφος	3,00	Ελαχ. επιφάνεια 15,00 τ.μ..
2. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών αίθουσας	1,20τ.μ./βρέφος	3,00	Ελαχ. επιφάνεια 15,00 τ.μ..
3. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού - αντιστοιχεί σε Βρεφών	2,50τ.μ./θέση αλλαγής	1,50	1 θέση αλλαγής 6 βρέφη. Ελαχ. επιφάνεια χώρου (2/θέσεων) 5,00 τ.μ.
4. Χώρος παρασκευής γάλακτος	4,00	1,50	

B2. ΧΩΡΟΙ ΝΗΠΙΩΝ

1. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων αίθουσας	1,80τ.μ./νήπιο	3,60	Ελαχ. επιφάνεια 25,00 τ.μ.
4. Χώρος WC/Λουτρού Νηπίων αίθουσας	12,00	3,00	Ελαχ. επιφάνεια 15,00 τ.μ.

Γ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Κουζίνα	6,00	2,00	
2. Πλυντήριο (σιδερ/τήριο)	6,00	2,20	Προαιρετικό
3. Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας έξοδος.	3,00	-	Αμεση βοηθητική
4. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6. Λεβητοστάσιο θέρμανσης.	-	-	Ανάλογα με σύστημα

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

1. Είσοδος - Αναμονή: Απαιτείται ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια όταν η Μονάδα φιλοξενεί περισσότερα από 20 βρέφη ταυτόχρονα.

2. Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στην Μονάδα εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

3. Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει ένα WC με νιπτήρα/8 άτομα προσωπικού, ένα DS/12 άτομα και αποδυτήρια (Locker) για κάθε εργαζόμενο. Όταν φιλοξενούνται περισσότερα από 50 παιδιά απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό. Οι χώροι υγιεινής που περιλαμβάνουν πάνω από δύο WC με νιπτήρες, δύναται να αναπτυχθούν και σε παραπάνω του ενός σημείου ή στάθμες της Μονάδας.

4. Αίθουσα Ύπνου Βρεφών: Περιλαμβάνει κρεβατάκια ύπνου, ράφια ή ερμάρια για προσωπικά είδη των παιδιών και χώρο για παιχνίδι στο πάτωμα. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 10-12 το πολύ βρέφη.

5. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών: Χρησιμοποιείται από τα μεγαλύτερα βρέφη και περιλαμβάνει πάγκα, καθισματάκια, τραπεζάκια και ράφια. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 12-14 το πολύ βρέφη.

6. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού Βρεφών: Ο χώρος αυτός έχει άμεση σχέση με τις αίθουσες ύπνου και διημέρευσης βρεφών γι' αυτό και πρέπει να έχει οπτική επαφή με αυτές, ώστε να επιβλέπονται τα άλλα παιδιά κατά τη διάρκεια της αλλαγής. Περιλαμβάνει μεγάλους νιπτήρες ή παιδικά λουτρά, πάγκους για αλλαγμα και ερμάρια για τη φύλαξη ρουχισμού. Θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για την εύκολη αποκομιδή απορριμμάτων, όχι όμως μέσω των χώρων παραμονής των παιδιών.

7. Χώρος Παρασκευής Γάλακτος: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στους χώρους των βρεφών. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικές εστίες, ηλεκτρικό ψυγείο και ντουλάπια.

8. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων: Περιλαμβάνει τραπεζάκια, καθισματάκια, και ράφια - ερμάρια για παιχνίδια - υλικά. Όταν η Μονάδα έχει περισσότερες από μία αίθουσες απασχόλησης νηπίων καλό είναι να υπάρχει η δυνατότητα να ενοποιούνται ανά δύο.

9. Χώρος WC/Λουτρού Νηπίων: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στην αίθουσα των νηπίων που φιλοξενεί, με την οποία και αποτελεί ενότητα. Περιλαμβάνει παιδικά είδη υγιεινής: ένα WC ανά 10 νήπια, ένα νιπτήρα ανά 6 νήπια και ένα DS ή παιδικό λουτρό ανά 20-25 νήπια. Σε Μονάδες με περισσότερες από δύο αίθουσες απασχόλησης νηπίων, οι χώροι WC-λουτρού μπορούν να είναι κοινοί το πολύ για δύο αίθουσες.

10. Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, ηλεκτρικό σιδερωτήριο (προαιρετικό) και ράφια - ερμάρια. Οι χώροι πλυντήριο (σιδερωτήριο) και Ακάθαρτα - είδη καθαριότητας μπορούν να αποτελούν ενιαίο χώρο. Για Μονάδα Απασχόλησης < 35 νήπια / Βρέφη, ο ελάχιστος χώρος που απαιτείται είναι 6 τ.μ.

Η Μονάδα αυτή δύναται να φιλοξενεί και μόνο βρέφη ή μόνο νήπια. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να διαθέτει τους ανάλογους με την ηλικία των παιδιών χώρους.

Άρθρο 6

Κατασκευαστικές διατάξεις

A. Διάταξη χώρων Μονάδων Φ.Π.Α.Δ.

Όλοι οι χώροι μιας Μονάδας Φ. Π.Α.Δ. αναπτύσσονται σε ένα επίπεδο κατά προτίμηση ισόγειο.

Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν:

1. Στη Μονάδα που θα αναπτυχθεί σε δυο επίπεδα, οι λειτουργικές ενότητες των Βρεφών / Νηπίων θα πρέπει να μη διασπώνται.
2. Ο χώρος σερβιρίσματος φαγητού θα πρέπει να είναι συνεπίπεδος με την κουζίνα ή και σε άλλη στάθμη, αν υπάρχει δυνατότητα τοποθέτησης και χρήσης μικρού ανελκυστήρα.
3. Οι χώροι παραμονής Βρεφών / Νηπίων πρέπει να έχουν ασφαλή πρόσβαση με το χώρο αυλισμού τους.

B. Διατάξεις ασφάλειας

Η ασφαλής πρόσβαση και παραμονή των παιδιών στους χώρους μιας Μονάδας, πρέπει να εξασφαλίζεται με ειδικές κατασκευαστικές διατάξεις και λεπτομέρειες.

1. Πρέπει να αποφεύγονται οι ανισοσταθμίες στους χώρους της Μονάδας που είναι προσπελάσιμοι στα παιδιά. Όπου είναι απαραίτητο να υπάρχουν σκάλες, αυτές θα πρέπει να έχουν ασφαλή κιγκλιδώματα, επίστρωση με αντιολισθητικά υλικά και στρογγυλεμένες γωνίες.
2. Κανένα κιγκλίδωμα ή άλλο προστατευτικό χώρισμα δεν πρέπει να έχει ανοίγματα μεγαλύτερα των 12 εκ. και σκαλωτή διάταξη που να επιτρέπει το σκαρφάλωμα των παιδιών. Το ύψος των κιγκλιδωμάτων ή στηθαίων θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 1.50 μ.
3. Πρέπει να αποφεύγονται οι μεγάλες τζαμαρίες και όπου αυτό δεν είναι δυνατόν πρέπει να προστατεύονται κατάλληλα με μπάρες ή κιγκλιδώματα μέχρι τουλάχιστον 1,50 μ. ύψος, με κενά μικρότερα των 12 εκ., ώστε να εμποδίζεται η προσέγγιση των παιδιών. Τα τζάμια θα πρέπει να είναι ασφαλείας ή οπλισμένα ή επενδυμένα με ειδική μεμβράνη και να φέρουν ανάλογη για κάθε περίπτωση σήμανση.
4. Τα παράθυρα των χώρων των παιδιών θα διαμορφώνονται χωρίς ανοιγόμενα φύλλα μέχρι το ύψος 1.50 μ.

Στο σταθερό τμήμα του ανοίγματος μέχρι το ύψος αυτό, θα κατασκευάζονται προστατευτικές διατάξεις - κατασκευές (μπάρες - κιγκλιδώματα κ.λπ.), οι οποίες δεν αφήνουν κενά με άνοιγμα μεγαλύτερο των 12 εκ.

5. Τα χωρίσματα μεταξύ των W.C. των νηπίων δεν είναι απαραίτητα. Στην περίπτωση όμως που κατασκευάζονται, δεν θα πρέπει να έχουν ύψος μεγαλύτερο του 1.30 μ.

6. Ειδική προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην ασφάλεια της ηλεκτρικής εγκατάστασης (θέση και είδος ρευματοδοτών, πίνακας ασφαλείας κ.λπ.).

Γ. Τελειώματα χώρων

1. Τα δάπεδα των χώρων, απασχόλησης, ύπνου, φαγητού και κυκλοφορίας των παιδιών θα πρέπει να είναι επιστρωμένα με υλικά αντιολισθηρά, ζεστά στην αφή και στην όψη, που να μπορούν εύκολα να καθαρίζονται (αν είναι δυνατόν χωρίς αρμούς) και να είναι ηχοαπορροφητικά.

2. Οι τοίχοι των πιο πάνω χώρων θα βάφονται ή επενδύονται με υλικά που να έχουν χαρούμενους χρωματισμούς, να καθαρίζονται εύκολα και να είναι κατά το δυνατόν ηχοαπορροφητικά.

3. Οι τοίχοι των χώρων υγιεινής και ακαθάρτων θα επενδύονται από το δάπεδο μέχρι ύψος 1.60 μ τουλάχιστον, με πλακίδια πορσελάνης. Το ίδιο θα ισχύει και για τους τοίχους της κουζίνας και του πλυντηρίου.

Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές και τα τελειώματα θα πρέπει να είναι μη τοξικά.

Δ. Θέρμανση

Όλες οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να διαθέτουν σύστημα κεντρικής θέρμανσης που να εξασφαλίζει σε κάθε περίπτωση σε όλους τους χώρους της Μονάδας 18°C, όταν η εξωτερική είναι 0°C. Επίσης να εξασφαλίζεται η κατάλληλη θερμοκρασία με συστήματα ψύξης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Ε. Φωτισμός - αερισμός

Οι χώροι παραμονής των παιδιών θα πρέπει να έχουν κατάλληλο φυσικό φωτισμό (με προσανατολισμό - κατά προτίμηση - μεσημβρινό) απαγορευμένου του φωτισμού και του αερισμού διαμέσου φωταγωγών ή άλλου τεχνητού μέσου.

Ζ. Επίπλωση

Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να διαθέτουν έπιπλα κατάλληλα για την βρεφική / νηπιακή ηλικία αντιστοίχα, (βρεφικά πάγκα και καθίσματα, κρεβατάκια, τραπεζάκια, με ανάλογο αριθμό καθισμάτων κ.λπ.). Τα τραπεζάκια και τα καθίσματα θα πρέπει να είναι ελαφρά και χωρίς οξείες γωνίες. Είναι απαραίτητο να υπάρχουν επίσης

ράφια, συρτάρια και ερμάρια για την τοποθέτηση παιχνιδιών και λοιπών αντικειμένων απασχόλησης (π.χ. βιβλία, χρώματα κ.λπ.). Όλα τα έπιπλα θα πρέπει να είναι κατασκευασμένα και βαμμένα με υλικά μη τοξικά.

Η. Περιβάλλον χώρος - υπαίθριοι και ημιυπαίθριοι χώροι.

Κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. πρέπει να διαθέτει διαμορφωμένο υπαίθριο χώρο ανάλογα με το είδος και το μέγεθός της.

1. Οι Βρεφικοί Σταθμοί: 3,50 τ.μ./βρέφος.
2. Οι Νηπιακοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί: 4,50 τ.μ./παιδί.
3. Οι Μονάδες Απασχόλησης Βρεφών / Νηπίων: 3,50 τ.μ./παιδί.

Τμήμα του υπαίθριου χώρου μιας Μονάδας μπορεί να είναι και ημιυπαίθριο.

Ο υπαίθριος ή ημιυπαίθριος χώρος θα πρέπει να είναι διαμορφωμένος με γωνιά παιδικής χαράς και πράσινο. Η χρήση της Παιδικής χαράς πρέπει να γίνεται με την επίβλεψη του προσωπικού.

Ο εξοπλισμός της πρέπει να είναι ειδικά σχεδιασμένος για ατομικό ή ομαδικό παιχνίδι.

Τα υλικά του εξοπλισμού πρέπει να έχουν ελεγχθεί, ώστε να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της σειράς προτύπων ΕΛΟΤ ΕΝ 71(π.χ. οι γωνίες να είναι στρογγυλεμένες, να μη γίνεται χρήση αμιάντου, τοξικών χρωμάτων, εύφλεκτων υλικών κ.λπ.).

Τα όργανα και οι κατασκευές καθώς και οι επιφάνειες πτώσης θα πρέπει να πληρούν τις αντίστοιχες προδιαγραφές που προβλέπονται στη σειρά προτύπων ΕΛΟΤ.

Η τήρηση των απαιτήσεων των προαναφερομένων προτύπων ή προδιαγραφών ασφαλείας πιστοποιείται από τους αναγνωρισμένους φορείς του άρθρου 11 της υπ' αριθμ. 28492/2009 ([Φ.Ε.Κ. 931/τ.Β`/2009](#)) υπουργικής απόφασης.

Στη διαμόρφωσή του υπαίθριου / ημιυπαίθριου χώρου θα πρέπει να αποφεύγονται τα σκαλιά και να χρησιμοποιούνται κατά το δυνατόν ράμπες. Αν υπάρχουν σκαλιά ή μεγάλες ανισοσταθμίες θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα (παρ. Β του παρόντος).

Τμήμα τουλάχιστον του υπαίθριου χώρου θα πρέπει να μπορεί να σκιάζεται τους ζεστούς μήνες.

Ο υπαίθριος ή ημιυπαίθριος χώρος πρέπει να προστατεύεται από δυνατούς ανέμους ή δημιουργία ρευμάτων αέρα (π.χ. σε Πυλωτή).

Ο εξοπλισμός του υπαίθριου χώρου θα πρέπει να είναι ασφαλής και κατάλληλος για την ηλικία των παιδιών.

Ο διαχωρισμός των μικρών από τα μεγάλα παιδιά είναι απαραίτητος αν η Μονάδα είναι Βρεφονηπιακός Σταθμός.

Άρθρο 7

Στελέχωση των Μονάδων

Α. Το Βρεφικό Τμήμα της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. φιλοξενεί βρέφη, ηλικίας έως 2 1/2 ετών και στελεχώνεται από το ακόλουθο προσωπικό:

1. Ενα Διευθυντή/τρια

Για την κάλυψη της θέσης διευθυντή απαιτείται πτυχίο του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ ή Ανωτέρων Σχολών Νηπιοβρεφοκόμων της ημεδαπής ή ισότιμων της αλλοδαπής ή του Τμήματος Μαιευτικής ΤΕΙ ή Ανωτέρων Σχολών Μαιών της ημεδαπής ή ισότιμων σχολών της αλλοδαπής

«Ελλείψει των ανωτέρω ειδικοτήτων, η κάλυψη της θέσης γίνεται από άτομο που έχει ένα από τα πτυχία της παρ. 1 του Κεφαλαίου Β (νηπιακό τμήμα)».

***Το εντός « » δεύτερο εδάφιο προστέθηκε ως άνω με την παρ. γ του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

2. Ενα Βρεφοκόμο ανά 8 βρέφη.

Για την κάλυψη της θέσης απαιτείται πτυχίο ενός από τα παραπάνω εκπαιδευτικά ιδρύματα ή Σχολές. Σε περίπτωση έλλειψης υποψηφίων βρεφοκόμων με τα ως άνω αναφερόμενα προσόντα προσλαμβάνονται κάτοχοι:

- Διπλώματος Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης των ειδικοτήτων:

α) Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης

β) Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας Παιδιών με Ειδικές ανάγκες ή

- πτυχίου Σχολών ιδιωτικού τομέα ειδικότητας βρεφονηπιοκομίας διαιτούς φοίτησης, κάτοχοι όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου ή

- πτυχίου Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος ειδίκευσης του

κλάδου Κοινωνικής Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων.

3. Ένα Βοηθό Βρεφοκόμου.

Για την κάλυψη της θέσης απαιτείται πτυχίο:

- Σχολών ιδιωτικού τομέα ειδικότητας βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου ή
- Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος ειδίκευσης του κλάδου Κοινωνικής Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων ή
- Βεβαίωση σπουδών Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας διетуός τουλάχιστον φοίτησης και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου.

Ο Βοηθός Βρεφοκόμου πρέπει να προσλαμβάνεται στην περίπτωση που ο αριθμός των φιλοξενούμενων βρεφών υπερβαίνει κατά 4 βρέφη την αναλογία που ορίζεται στην παράγραφο 2 εδάφιο Α του παρόντος άρθρου.

4. Μια υπάλληλο καθαριότητας βοηθητικών εργασιών για κάθε βρεφικό τμήμα (25 βρεφών). Ο καθαρισμός της Μονάδας διενεργείται από το προσωπικό καθαριότητας αυτής.

5. «Έναν μάγειρα/μαγείρισσα, ο οποίος/α διαθέτει πιστοποιητικό εκπαίδευσης Ε.Φ.Ε.Τ. ή άλλου πιστοποιημένου φορέα, ή αποδεδειγμένη εμπειρία για τη θέση αυτή, εφόσον η Μονάδα παρέχει φαγητό και το οποίο παρασκευάζεται εντός αυτής. Στην περίπτωση της Μονάδας που παρέχει φαγητό το οποίο παραλαμβάνει από τη Μονάδα που λειτουργεί ως κεντρικό μαγειρείο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, απαιτείται ένας/μία Βοηθός Μαγείρου/σας ή Τραπεζοκόμος, ο/η οποίος/α φροντίζει για το ζέσταμα, το σερβίρισμα και τη διανομή του φαγητού, βοηθά το παιδαγωγικό προσωπικό στη διανομή του φαγητού στα παιδιά και φροντίζει για τη συγκέντρωση των ειδών εστίασης μετά το τέλος του. Όταν η δυναμικότητα κάθε Μονάδας ανεξαρτήτως κατηγορίας υπερβαίνει τα 100 παιδιά απαιτείται η πλήρωση δεύτερης (2ης) θέσης Βοηθού Μαγείρου ή Μαγείρισσας ή Τραπεζοκόμου».

***Η εντός « » παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. δ του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

6. Ενα γιατρό, ειδικότητας Παιδιάτρου (εξωτερικός συνεργάτης, τουλάχιστον μία φορά το μήνα).

7. Οδηγό (εφόσον ο σταθμός διαθέτει αυτοκίνητο μεταφοράς νηπίων).

Β. Το νηπιακό Τμήμα της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. φιλοξενεί νήπια ηλικίας από 2 1/2 ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση και στελεχώνεται από το ακόλουθο προσωπικό:

1. Ενα Διευθυντή/τρια. Για την κάλυψη θέσης διευθυντή/τρια απαιτείται πτυχίο Παιδαγωγικού τμήματος ΑΕΙ, κατεύθυνσης Δασκάλων ή Νηπιαγωγών ή Σχολών Νηπιαγωγών ή Παιδαγωγικών Ακαδημιών της ημεδαπής ή ισότιμων της αλλοδαπής ή Πτυχίο Τμημάτων Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ ή Ανωτέρων Σχολών Νηπιοβρεφοκόμων της ημεδαπής ή ισότιμων της αλλοδαπής ή Πτυχίο Ανωτάτης Σχολής Οικιακής Οικονομίας της ημεδαπής ή ισότιμης της αλλοδαπής ή Πτυχίο Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας ΑΕΙ, ΤΕΙ ή Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας ΚΑΤΕΕ ή ισότιμων Σχολών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

2. Ενα Νηπιαγωγό ανά 25 νήπια. Για την κάλυψη της θέσης απαιτείται πτυχίο ενός από τα παραπάνω Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Σχολές. Σε περίπτωση έλλειψης υποψηφίων Νηπιαγωγών με τα πιο πάνω προσόντα, προσλαμβάνονται οι κάτοχοι:

- Διπλώματος Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης των ειδικοτήτων:

α) Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Εκφρασης,

β) Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες ή

- πτυχίου Σχολών ιδιωτικού τομέα ειδικότητας βρεφονηπιοκομίας διετούς φοίτησης, απόφοιτοι και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου ή

- Πτυχίου Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος ειδίκευσης του κλάδου Κοινωνικής Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων.

3. Ενα Βοηθό Νηπιαγωγού:

Για την κάλυψη της θέσης απαιτείται πτυχίο:

- Σχολών ιδιωτικού τομέα ειδικότητας βρεφονηπιοκομίας διετούς φοίτησης και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου ή

- Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος ειδίκευσης του κλάδου Κοινωνικής Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων ή

- Βεβαίωση σπουδών Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών ειδικότητας νηπιαγωγών ή βρεφονηπιοκομίας διετούς τουλάχιστον φοίτησης και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου.

Ο Βοηθός Νηπιαγωγού πρέπει να προσλαμβάνεται στην περίπτωση που ο αριθμός των φιλοξενούμενων νηπίων υπερβαίνει κατά 10 νήπια την αναλογία που ορίζεται στην παράγραφο 2 εδάφιο Β` του παρόντος άρθρου.

4. Ενα γιατρό ειδικότητας Παιδιάτρου (ως εξωτερικό συνεργάτη, τουλάχιστον μία φορά το μήνα).

5. Μια υπάλληλο καθαριότητας βοηθητικών εργασιών ανά 50 νήπια. Ο καθαρισμός της Μονάδας διενεργείται από το προσωπικό καθαριότητας αυτής.

6. «Έναν μάγειρα/μαγείρισσα, ο οποίος/α διαθέτει πιστοποιητικό εκπαίδευσης Ε.Φ.Ε.Τ. ή άλλου πιστοποιημένου φορέα, ή αποδεδειγμένη εμπειρία για τη θέση αυτή, εφόσον η Μονάδα παρέχει φαγητό και το οποίο παρασκευάζεται εντός αυτής. Στην περίπτωση της Μονάδας που παρέχει φαγητό το οποίο παραλαμβάνει από τη Μονάδα που λειτουργεί ως κεντρικό μαγειρείο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, απαιτείται ένας/μία Βοηθός Μαγείρου/σας ή Τραπεζοκόμος, ο/η οποίος/α φροντίζει για το ζέσταμα, το σερβίρισμα και τη διανομή του φαγητού, βοηθά το παιδαγωγικό προσωπικό στη διανομή του φαγητού στα παιδιά και φροντίζει για τη συγκέντρωση των ειδών εστίασης μετά το τέλος του. Όταν η δυναμικότητα κάθε Μονάδας ανεξαρτήτως κατηγορίας υπερβαίνει τα 100 παιδιά απαιτείται η πλήρωση δεύτερης (2ης) θέσης Βοηθού Μαγείρου ή Μαγείρισσας ή Τραπεζοκόμου».

***Η εντός « » παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. δ του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

7. Άλλες ειδικότητες, όπως: Καθηγητές ή δασκάλους μουσικής, ξένων γλωσσών, ρυθμικής γυμναστικής κ.λπ. κατόχους αναλόγων πτυχίων (προαιρετικά).

8. Οδηγό (εφόσον ο σταθμός διαθέτει αυτοκίνητο μεταφοράς νηπίων).

Γ. Η στελέχωση του Βρεφονηπιακού σταθμού και της Μονάδας Φύλαξης Βρεφών / νηπίων γίνεται με το συνδυασμό των απαιτήσεων των προηγούμενων παραγράφων Α και Β, ανάλογα με το εκάστοτε αντικείμενο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Σε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. που λειτουργεί Βρεφονηπιακό Σταθμό, δεν απαιτείται η πλήρωση των θέσεων Διευθυντή/ντριας και Παιδιάτρου του βρεφικού τμήματος, εφόσον η αντίστοιχη θέση έχει πληρωθεί στο νηπιακό τμήμα, καθώς και η πλήρωση δεύτερης θέσης υπαλλήλου καθαριότητας βοηθητικών εργασιών, όταν η δυναμικότητα της Μονάδας είναι μικρότερη των 50 παιδιών (βρέφη / νήπια) συνολικά και η δυναμικότητα στο βρεφικό τμήμα είναι μικρότερη των 25 βρεφών.

Δ. Όταν η δυναμικότητα μιας Μονάδας ανεξαρτήτως κατηγορίας υπερβαίνει συνολικά τα 100 παιδιά απαιτείται η πλήρωση δεύτερης (2) θέσης μαγείρισσας / μάγειρα με τα ανάλογα προσόντα.

Σε κάθε περίπτωση η Μονάδα θα προσλαμβάνει τόσους οδηγούς όσα και τα σχολικά λεωφορεία που κινεί.

Άρθρο 8

1. Η πρόσληψη του προσωπικού των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. διενεργείται από το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) στο όνομα του οποίου εκδόθηκε η άδεια λειτουργίας και εγκρίνεται με απόφαση της αρμόδιας Διεύθυνσης ή Τμήματος του οικείου Δήμου.

2. Για την έγκριση πρόσληψης όλου του προσωπικού σε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. απαιτείται η υποβολή στη Διεύθυνση ή το Τμήμα του οικείου Δήμου, από το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, όλων των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο άρθρο 7 της παρούσας των τίτλων σπουδών ανάλογα με την ειδικότητα του προσλαμβανομένου, πιστοποιητικό ποινικού μητρώου που αναφέρεται στην παράγραφο 10 του κεφαλαίου Β` του άρθρου 2 της παρούσας, υπεύθυνη δήλωση του ν. [1599/1986](#) ότι δεν διώκεται και δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική συμπαράσταση καθώς και πιστοποιητικό υγείας, όπως αυτό προβλέπεται από την υπ` αριθμ. Υ1γ/Γ.Π. οικ. 35797/2012 ([Β` 1199](#)) υγειονομική διάταξη, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Το προσωπικό πρέπει να είναι εξειδικευμένο, επιλεγμένο με κριτήριο και με γνώμονα την αγάπη για το παιδί. Ο Διευθυντής της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει ανά εξάμηνο, δηλ. κατά τον Ιούνιο και το Δεκέμβριο κάθε έτους στη αρμόδια Διεύθυνση ή Τμήμα του οικείου Δήμου πίνακα προσωπικού, που απασχολείται στο Σταθμό, καθώς και τον αριθμό των φιλοξενούμενων παιδιών.

3. Σε κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. απασχολούνται προαιρετικά ειδικοί επιστήμονες όπως κοινωνικός λειτουργός, ψυχολόγος κ.λπ. για να παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες της ειδικότητάς τους στα παιδιά και τους γονείς τους.

Άρθρο 9

Α. Καθήκοντα προσωπικού:

1. Ο/Η Διευθυντής/ντρια της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.:

α. Μεριμνά για την υγιεινή κατάσταση των νηπίων κατά τις οδηγίες εκείνου που εκτελεί την υγειονομική υπηρεσία της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ., για τη διαπαιδαγώγηση και την καλή διατροφή τους.

β. Εποπτεύει την καθαριότητα, τη καλή λειτουργία της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. και την παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διαιτολόγιο.

γ. Παρίσταται στις συνεδριάσεις της Διοίκησης (προκειμένου για Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. που ανήκει σε εταιρεία οποιασδήποτε μορφής).

δ. Διεξάγει και υπογράφει την αλληλογραφία της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. και τηρεί το βιβλίο πρωτοκόλλου, το αρχείο, το μητρώο των βρεφών και νηπίων, καθώς και τις ατομικές καρτέλες Υγείας τους.

ε. Απασχολεί τα νήπια κατά το παιδαγωγικό πρόγραμμα τις ώρες που δεν ασκεί διοικητικά καθήκοντα.

στ. Αναπληρώνει σε περίπτωση απουσίας την Νηπιαγωγό, όταν στη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. δεν απασχολείται βοηθός Νηπιαγωγού / Βρεφοκόμου.

2. Η Νηπιαγωγός - Βρεφοκόμος:

α. Απασχολεί τα νήπια και τα βρέφη, σύμφωνα με το παιδαγωγικό πρόγραμμα της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

β. Επιβλέπει τη σωματική καθαριότητα των νηπίων και των βρεφών, όταν στη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. δεν απασχολείται βοηθός Νηπιαγωγού - Βρεφοκόμου.

γ. Επιβλέπει τους υπαλλήλους καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών για την τήρηση της καθαριότητας στις αίθουσες απασχόλησης και φαγητού των νηπίων και βρεφών.

δ. Είναι άμεσος βοηθός και συμπαραστάτης του Παιδιάτρου.

ε. Είναι υπεύθυνη για την κανονική και σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες του Παιδιάτρου, λειτουργία του Βρεφικού ή Νηπιακού Τμήματος.

στ. Επιπλέον η Βρεφοκόμος επιμελείται της παρασκευής και χορήγησης του γάλακτος και της λοιπής τροφής των βρεφών κατά τις οδηγίες του γιατρού.

Η Διευθύντρια και η Νηπιαγωγός - Βρεφοκόμος πέρα των παραπάνω παρέχουν ενημέρωση και συμβουλευτική υποστήριξη στους γονείς των φιλοξενούμενων βρεφών και νηπίων.

3. Η Βοηθός Νηπιαγωγού - Βρεφοκόμου:

α. Βοηθάει τη Νηπιαγωγό - βρεφοκόμο στην απασχόληση των νηπίων και των βρεφών.

β. Επιβλέπει την σωματική καθαριότητα των νηπίων και των βρεφών.

γ. Αναπληρώνει τη Νηπιαγωγό - Βρεφοκόμο.

4. Η Μαγείρισσα (Μάγειρας)

α. Παραλαμβάνει από το Διευθυντή/ντρια της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. (ή του ιδρύματος ή το διαχειριστή εφόσον υπάρχει) την κάθε φορά αναγκαία για την παρασκευή του φαγητού ποσότητα τροφίμων.

β. Είναι υπεύθυνη για την ορθή και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού.

γ. Κατανέμει τις μερίδες του πρωινού ροφήματος και του φαγητού.

δ. Επιμελείται για την καλή συντήρηση και καθαριότητα των σκευών του μαγειρείου και εστιάσεως και είναι υπεύθυνη έναντι του Διευθυντού/ντριας.

5. Οι Υπάλληλοι καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών:

α. Παραλαμβάνουν από το Διευθυντή/ντρια ή το διαχειριστή της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. τα είδη και υλικά για την καθαριότητα.

β. Επιμελούνται της καθαριότητας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. και βοηθούν τη Νηπιαγωγό ή τη Βρεφοκόμο στην καθαριότητα των βρεφών και νηπίων.

γ. Μεριμνούν για την καθαριότητα των σκευών μαγειρείου και εστιάσεως.

δ. Εκτελούν κάθε άλλη υπηρεσία που υποδεικνύεται από το Διευθυντή/ντρια

6. Ο Παιδίατρος:

α. Ασκεί τη γενική επίβλεψη στα βρέφη και τα νήπια και είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις κείμενες διατάξεις για την υγεία αυτών και την υγειονομική κατάσταση της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

β. Τηρεί και ενημερώνει την Κάρτα Υγείας βρεφών και νηπίων.

γ. Είναι υπεύθυνος για το διαιτολόγιο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Β. Ιματισμός προσωπικού:

Η μαγείρισσα (μάγειρας) και το προσωπικό καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών φέρουν μπλούζες εργασίας και σκούφο.

Γ. Ωράριο εργασίας και μισθοδοσίας προσωπικού:

1. Το ωράριο εργασίας του προσωπικού της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι εκείνο που καθορίζεται από τα οριζόμενα στην ισχύουσα εργατική νομοθεσία.

2. Οι βασικοί μισθοί, τα βασικά ημερομίσθια και κάθε είδους προσαυξήσεις αυτών και γενικά κάθε άλλος μισθολογικός όρος, δεν επιτρέπεται να υπολείπονται του νόμιμου νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου, όπως ο νόμος ορίζει.

Άρθρο 10

Τροφοδοσία

«1. Στα βρέφη και τα νήπια κάθε Μονάδας με παροχή φαγητού, παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή (πρωινό και μεσημεριανό κάθε ημέρα). Για τις Μονάδες που έχουν παρατεταμένη (απογευματινή) λειτουργία λαμβάνεται μέριμνα για την επιπρόσθετη διατροφή των παιδιών.

2. Το διαιτολόγιο των παιδιών καθορίζεται σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδιατρικές απόψεις για την υγιεινή διατροφή των παιδιών, μπορεί να ποικίλει από εποχή σε εποχή και συντάσσεται από Επιτροπή, στην οποία μετέχουν υποχρεωτικά παιδίατρος και ο/η Δ/ντής/ντρια της Μονάδας. Ως βάση για το ποσοτολόγιο τροφίμων και για το διαιτολόγιο λαμβάνονται τα προτεινόμενα στην υπό στοιχεία Υ1α/76785/12.10.2017 απόφαση του Υπουργού Υγείας Β'3758. Το πρόγραμμα του διαιτολογίου αναρτάται σε εμφανές σημείο των χώρων υποδοχής της Μονάδας, ώστε να ενημερώνονται σχετικά οι γονείς. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τη χορήγηση στα παιδιά νωπών φρούτων και λαχανικών, νωπού κρέατος και ψαριών, γαλακτοκομικών προϊόντων σε επαρκείς για τις ανάγκες τους ποσότητες, όπως επίσης και η μη χορήγηση ειδών διατροφής που περιέχουν συντηρητικές χρωστικές, τεχνητά γλυκαντικές ουσίες, αυξημένη περιεκτικότητα σε ζάχαρη ή αλάτι.

3. Στις περιπτώσεις των Μονάδων που η τροφή για τα βρέφη και νήπια μεταφέρεται από τη Μονάδα που λειτουργεί ως Κεντρικό μαγειρείο, θα πρέπει να μεταφέρεται με ασφαλή τρόπο και να λαμβάνονται υπόψη τα οριζόμενα στην προαναφερόμενη απόφαση του Υπουργού Υγείας, όπως ισχύει. Εξαίρεση αποτελεί το γάλα, το οποίο θα παρασκευάζεται εντός κάθε Μονάδας».

***Το εντός « » άρθρο 10 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ ε του άρθρου 1 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β` 607/09.02.2023](#)).

Άρθρο 11

1. Η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να ορίζει ωράριο λειτουργίας που θα αναγράφεται στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας και ανάλογα θα ορίζονται χώροι ανάπαυσης των νηπίων και μαγειρείου.

2. Η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να εφαρμόζει ημερήσια προγράμματα για την αγωγή, ψυχαγωγία και εκπαίδευση των παιδιών, τα οποία θα ελέγχονται από τα αρμόδια όργανα της πολιτείας ως προς το παιδαγωγικό περιεχόμενο.

Άρθρο 12

Ευθύνες

1. Τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, στο όνομα των οποίων θα εκδοθεί η άδεια, ευθύνονται για την άρτια οργάνωση, την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. και υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις κάθε φορά παρεχόμενες οδηγίες από την εποπτεύουσα Αρχή.

2. Οι Διευθυντές/ντρίες των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. ευθύνονται για την ομαλή λειτουργία αυτών και ασκούν όλα τα καθήκοντα που τους αναθέτονται με την παρούσα.

Ειδικά για μονάδα Φ.Π.Α.Δ. Φιλανθρωπικού Σωματείου ή Ιδρύματος, είναι υποχρεωμένοι/ες να γνωστοποιούν εγγράφως στο Διοικητικό Συμβούλιο τις παρουσιαζόμενες κάθε φορά ελλείψεις και να υποδεικνύουν τη συμπλήρωσή τους.

3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Διευθυντή/ντριας, αυτός/ή αναπληρώνεται από μία από τις Νηπιαγωγούς ή Βρεφοκόμους που ορίζει ο ίδιος/η ή το Δ.Σ. προκειμένου για Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. Φιλανθρωπικού Σωματείου ή Ιδρύματος.

Άρθρο 13

Τηρούμενα βιβλία

Σε κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή):

α. Μητρώο βρεφών και νηπίων, ανάλογα με το είδος της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

β. Κάρτες υγείας των βρεφών ή/και νηπίων.

γ. Βιβλίο παρουσίας των βρεφών ή/και νηπίων.

δ. Βιβλίο εκδρομών, επισκέψεων, ομιλιών και διαλέξεων.

ε. Βιβλίο ή κατάσταση παρουσίας του προσωπικού της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

στ. Βιβλίο συμβάντων.

ζ. Κάθε άλλο βιβλίο που κρίνεται απαραίτητο σύμφωνα με την απόφαση 96967/2012 ([B` 2718](#)) του Υπουργείου Υγείας, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 14

A. Εγγραφή του παιδιού

Για την εγγραφή του παιδιού απαιτούνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

α. Αίτηση του γονέα.

β. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, από το οποίο να προκύπτει η ηλικία του παιδιού.

γ. Βεβαίωση Παιδιάτρου καθώς και αντίγραφο του βιβλιαρίου υγείας του παιδιού με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά, ανάλογα με την ηλικία αυτού.

B. Έλεγχος:

1. Έλεγχος επί των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. ασκείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Περιφερειακής Ενότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 1](#) του ν. [2345/1995 \(Α` 213\)](#) και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, με την παρουσία του ιδιοκτήτη της Μονάδας ή του ορισμένου από τον ιδιοκτήτη αναπληρωτή του.

Κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. οφείλει να επιτρέπει στον Κοινωνικό Σύμβουλο την ελεύθερη πρόσβαση σ' όλους τους χώρους παροχής υπηρεσιών και να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων του καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας αυτής.

2. Στο τέλος κάθε παιδαγωγικού έτους (μέχρι 31-7) η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Διεύθυνση ή Τμήμα του οικείου Δήμου ετήσια έκθεση της δραστηριότητάς της.

Άρθρο 15

Κυρώσεις

1. Εάν διαπιστωθεί λειτουργία χωρίς άδεια Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. εφαρμόζονται ανάλογα οι κυρώσεις του [άρθρου 1](#) του ν. [2345/1995 \(Α` 213\)](#).

2. Η μη συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας, καθώς και η κατά οποιονδήποτε τρόπο παρεμπόδιση του ελέγχου της εποπτεύουσας αρχής, επιφυλασσομένων των οικείων διατάξεων, συνεπάγεται άρση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Άρθρο 16

Η παρούσα απόφαση δεν επηρεάζει τις εργασιακές σχέσεις του ήδη υπηρετούντος προσωπικού, το οποίο έχει προσληφθεί με βάση προηγούμενες σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 17

Η απόφαση αυτή έχει ανάλογη εφαρμογή και στις Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. που ιδρύονται από Συλλόγους ή Σωματεία που επιδιώκουν Φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Άρθρο 18

«1. α) Οι υφιστάμενες Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. που ήδη λειτουργούν είτε με εγκεκριμένες μελέτες πυροπροστασίας, σύμφωνα με το π.δ. [71/1988](#) ή την κατάλληλη πυροσβεστική διάταξη (16/2015 πυροσβεστική διάταξη: εκπαιδευτήρια, 18/2019 πυροσβεστική διάταξη: μονάδες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας), είτε με έκθεση επιθεώρησης, συνεχίζουν να λειτουργούν με επικαιροποίηση- ανανέωση κατά τα προβλεπόμενα των ανωτέρω μελετών - μέτρων πυροπροστασίας, εφόσον δεν εκτελούνται νέες εργασίες.

β) Στην περίπτωση εκτέλεσης εργασιών σε κτίρια όπου στεγάζονται υφιστάμενες Μονάδες Φ.Π.Α.Δ., για τις οποίες δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι κατά περίπτωση διατάξεις πυροπροστασίας και δεν απαιτείται η συμμόρφωση με τις διατάξεις του π.δ. [41/2018](#).

γ) Στην περίπτωση αιτήματος αναθεώρησης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, λόγω μεταβολής του αριθμού των βρεφών - νηπίων που μπορεί να φιλοξενεί η υφιστάμενη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. ή λόγω μεταβολής της κτιριακής υποδομής της υφιστάμενης Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. α, και β της παρ. Α του άρθρου 3 της παρούσας, εξ' αιτίας εργασιών (διαρρυθμίσεις, προσθήκες κ.λπ.), για τις οποίες απαιτείται η έκδοση οικοδομικής αδειάς, απαιτείται η συμμόρφωση των μονάδων στη χρήση "Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια" και στην παρούσα απόφαση εν γένει. Η συμμόρφωση με τις διατάξεις του π.δ. [41/2018](#), όπου επιβάλλεται, λαμβάνει χώρα σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού. Σε περίπτωση μεταβολής ενός εκ των στοιχείων γ, δ, και/ή ε της παρ. Α του άρθρου 3 της παρούσας, η υφιστάμενη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αδειοδοτούσα

αρχή, για να εκδώσει αναθεωρημένη άδεια ως προς τα τροποποιούμενα στοιχεία, χωρίς ωστόσο να απαιτείται κάποια άλλη περαιτέρω διαδικασία.

2. Τα οριζόμενα στην παρ. 1 ισχύουν και για τις υφιστάμενες Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. που ήδη λειτουργούν, των οποίων η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας έχει εκδοθεί πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της απόφασης Π2β/οικ.2808/31.7.1997 ([B' 645](#)) του Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

3. Από την ισχύ της απόφασης αυτής καταργείται κάθε άλλη διάταξη, απόφαση ή εγκύκλιος που έρχεται σε αντίθεση με την παρούσα απόφαση.»

***Το εντός « » άρθρο 18, όπως είχε τροποποιηθεί, με την ΥΑ Πρ. Δ11/οικ. 26396/920/2020 ([ΦΕΚ Β'2837/13.7.2020](#)) και την ΥΑ [63883/2021](#) ([ΦΕΚ Β' 4415/25.9.2021](#)), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 της ΥΑ Γ.Π./Δ11οικ.12001/2023 ([ΦΕΚ Β' 607/09.02.2023](#)).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2017

Η Αναπληρώτρια Υπουργός

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ